

Lieta Nr. A420282814
SKA-319/2017
Administratīvo lietu departaments

**Latvijas Republikas Augstākā tiesa
SPRIEDUMS**

Rīgā 2017.gada 21.septembrī

Augstākā tiesa šādā sastāvā:
tiesnese Ieva Višķere,
tiesnese Veronika Krūmiņa,
tiesnese Līvija Slica,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „Europark Latvia” pieteikumu par Patērētāju tiesību aizsardzības centra 2014.gada 8.aprīļa lēmuma Nr. 60pk atcelšanu sakarā ar SIA „Europark Latvia” kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2016.gada 18.februāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja SIA „EuroPark Latvia” sniedz autostāvvietu pakalpojumus.

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – centrs) 2012.gada 30.augustā ierosināja administratīvo lietu par pieteicējas komercpraksi, maksas autostāvvietas pakalpojumu sniegšanas ietvaros klientiem piemērojot sankciju – riteņu bloķētāju uzstādīšanu transportlīdzekļiem. Pēc pieteicējas apņemšanās veikt labojumus tās autostāvvietas lietošanas noteikumos, kā arī neizlietot aizturējuma tiesības (nelietot riteņu bloķētājus), centrs uzsāko administratīvo lietu izbeidza.

2014.gada 8.janvārī centrs konstatēja, ka pieteicēja nepilda rakstveida apņemšanos daļā par autostāvvietas lietošanas noteikumu labošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

[2] Ar centra 2014.gada 8.aprīļa lēmumu Nr. 6-pk (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) pieteicējai uzdots: 1) nekavējoties izbeigt negodīgu (agresīvu) komercpraksi, kas izpaužas kā riteņu bloķētāju uzstādīšana transportlīdzekļiem; 2) nekavējoties pārtraukt pildīt par netaisnīgu atzīto patērētājiem piedāvāto pieteicējas autostāvvietu lietošanas noteikumu, kas paredz pieteicējas tiesības uzstādīt riteņu bloķētājus automašīnām, kuras novietotas pieteicējas autostāvvietās; 3) divu mēnešu laikā no administratīvā akta spēkā stāšanās brīža grozīt par netaisnīgu atzīto patērētājiem piedāvāto pieteicējas autostāvvietu lietošanas noteikumu, kas paredz pieteicējas tiesības uzstādīt riteņu bloķētājus automašīnām, kuras novietotas pieteicējas autostāvvietās; 4) iesniegt centrā informāciju vai pierādījumus par šā lēmuma 3.punktā pieteicējai uzliktā tiesiskā pienākuma izpildi piecu dienu laikā no tā izpildes, iesniedzot pārstrādāto autostāvvietas lietošanas noteikumu projektu.

Pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu.

[3] Ar Administratīvās apgabaltiesas 2016.gada 18.februāra spriedumu pieteicējas pieteikums noraidīts. Apgabaltiesas spriedums, citstarp pievienojoties rajona tiesas sprieduma motīviem, pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[3.1] Pieteicēja bija apņēmusies no 2012.gada 18.decembra nepiemērot riteņu bloķētājus un attiecīgā veidā veikt labojumus autostāvvietas lietošanas noteikumos (*lietas 68. un 70.lapa*). Tas nozīmē, ka atbilstoši Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.panta septītajai daļai pieteicēja atzina savu vainu konstatētajā pārkāpumā. Tā kā pieteicēja minēto apņemšanos neizpildīja, centrs atbilstoši minētajai normai bija tiesīgs pieņemt kādu no Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.panta astotajā daļā minētajiem lēmumiem.

[3.2] Izvērtējot lietas materiālus un publiski pieejamo informāciju (<http://www.europark.lv/lv/autostavvieta7icH329>), nav šaubu par to, ka pieteicējas darbība, nodrošinot maksas autostāvvietas, ir tās saimnieciskā darbība. Savukārt atbilstoši Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 1.pantam un Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.pantam starp pieteicēju un personu, kura novieto pieteicējas maksas autostāvvietā savu transportlīdzekli, pastāv pakalpojuma sniedzēja un patērētāja savstarpējās attiecības. Līdz ar to tāda pieteicējas pakalpojumu sniegšana, kas pārkāpj Negodīgas komercprakses aizlieguma likumā noteikto, uzskatāma par negodīgu komercpraksi.

[3.3] Centrs pieteicējas rīcību, uzliktot transportlīdzekļiem riteņu bloķētājus, ir atzinis par agresīvu komercpraksi atbilstoši Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 4.panta otrās daļas 3.punktam. Kā skaidrots minētā likuma 12.panta pirmajā daļā, komercpraksi uzskata par agresīvu, ja, ņemot vērā visas tās īpatnības un visus apstākļus – neatlaidīgas darbības, piespiešanu, tostarp fiziska spēka vai nesamērīgas ietekmes izmantošanu, tā būtiski ietekmē vai var būtiski ietekmēt vidusmēra patērētāja izvēles vai rīcības brīvību attiecībā uz precī vai pakalpojumu un rezultātā patērētājs pieņem vai var pieņemt tādu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu citādi nebūtu pieņēmis.

Kā izriet no pieteicējas autostāvvietu lietošanas noteikumiem, patērētāju novietotajiem transportlīdzekļiem par minēto noteikumu neievērošanu, pamatojoties uz aizturējuma tiesībām, var tikt uzstādīti riteņu bloķētāji. Tādējādi patērētājam ir liegta iespēja atstāt konkrēto autostāvvietu un izmantot patērētāja lietošanā esošo transportlīdzekli. Atbilstoši autostāvvietu lietošanas noteikumiem riteņu bloķētājus pieteicēja noņem katru dienu no plkst. 9.00 līdz 20.00 30 minūšu laikā pēc pieteikuma saņemšanas un pēc tam, kad ir samaksāta noteikumos noteiktā soda nauda (25 euro). Tas nozīmē, ka laika periodā no plkst. 20.00 līdz 9.00, ja transportlīdzeklim ir uzstādīts riteņu bloķētājs, patērētājam vispār ir liegta iespēja izmantot savu transportlīdzekli un atstāt autostāvvietu.

Tātad minētie noteikumi atbilst agresīvas komercprakses definīcijai, proti, autostāvvietu lietošanas noteikumos noteiktais piespēšanas mehānisms nav samērīgs. Lai arī svešas lietas aizturējuma tiesība pati par sevi var būt ar proporcionāli negatīvu ietekmi uz personu, nekā nodarītais vai iespējamais kaitējums aizturējuma tiesības izmantotājam, tomēr šo tiesību piemērošana pakalpojuma sniedzēja un patērētāja attiecībās nav pieļaujama, jo pārkāpj Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 3.panta 2.punktā noteikto līgumslēdzēju vienlīdzības principu.

Līdz ar to nav attaisnojams pieteicējas autostāvvietu lietošanas noteikumos iekļautais nosacījums, ka aizturējuma tiesības var tikt izmantotas ilgstošu, atkārtotu, rupju vai ļaunprātīgu minēto noteikumu pārkāpumu gadījumos, pat ja pieteicējas ieskatā tai būs apgrūtināta iespēja saņemt pieteicējai pienākošos sniegtā pakalpojuma maksu.

[3.4] Ir noraidāms pieteicējas arguments, ka līgums par autostāvvietas lietošanu pārsvarā tiek noslēgts starp komersantiem, tādējādi Patērētāju tiesību aizsardzības likums konkrētajā gadījumā neesot piemērojams. Tā kā pieteicējas autostāvvietu lietošanas noteikumos nav nošķirta to attiecināmība uz fizisku vai juridisku personu, tad tie vienlīdz attiecas gan uz juridisku, gan fizisku personu. Tā kā autostāvvietas izmantošanas pakalpojumu var izvēlēties izmantot fiziska persona, tad noteikumiem jāatbilst Patērētāju tiesību aizsardzības likuma prasībām, neatkarīgi no tā, ka autostāvvietu var izmantot arī juridiskas personas.

[3.5] Pieteicēja norāda, ka administratīvās lietas ierosināšanas brīdī (2012.gadā) Negodīgas komercprakses aizlieguma likumā agresīvas komercprakses jēdziens tika attiecināts tikai uz tādu komersanta rīcību un darbībām pirms līguma noslēgšanas, kas vērstas uz patērētāja piespēšanu noslēgt līgumu. Savukārt pieteicēja izmantoja riteņu bloķētājus pēc līguma ar patērētāju noslēgšanas.

Attiecībā uz minēto centrs pamatoti norāda, ka kopš Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma spēkā stāšanās 2008.gada 1.janvārī minētā likuma noteikumi bija attiecināmi un piemērojami uz komercpraksi, kas tiek īstenota pirms līguma slēgšanas, līguma slēgšanas brīdī un pēc līguma noslēgšanas. Uz to norāda arī apstākļi, ka minētais likums pieņemts, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes 2005.gada 11.maijā izdoto direktīvu Nr.2005/29/EK (turpmāk – Direktīva Nr. 2005/29/EK), savukārt tās 3.panta 1.punkts noteic, ka tā attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi attiecībā pret patērētājiem pirms komercdarījuma, pēc tā un tā laikā. Turklāt pretējs uzskats neatbilstu Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma mērķim – nodrošināt patērētāju tiesību un ekonomisko interešu aizsardzību, aizliedzot komercprakses īstenošanai izmantot negodīgu komercpraksi attiecībā pret patērētājiem. Savukārt, kā secināms no likumprojekta „Grozījumi Negodīgas komercprakses aizlieguma likumā” anotācijas, grozījumi, kas paredz, ka Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma noteikumi attiecināmi arī uz komercpraksi, kas tiek īstenota attiecībā uz patērētāju pirms, pēc un līguma spēkā esamības laikā, tika izdarīti, lai skaidrāk izteikto jau iepriekš pausto likumdevēja gribu un novērstu praksē esošās neskaidrības.

Tādējādi, tulkojot Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 3.panta otro daļu un 12.panta pirmo daļu teleoloģiski, vēsturiski un sistēmiski, secināms, ka arī pārsūdzētā lēmuma izdošanas brīdī negodīgās (agresīvas) komercprakses jēdziens bija piemērojams un attiecināms uz komersanta darbībām gan līguma noslēgšanas laikā, gan līguma darbības laikā.

[4] Par apgabaltiesas spriedumu pieteicēja iesniegusi kasācijas sūdzību. Kasācijas sūdzība pamatota ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[4.1] Apgabaltiesa ir pievienojusies rajona tiesas sprieduma motīviem, neatkārtojot tos savā spriedumā. Tomēr, pievienojoties rajona tiesas nospriestajam, apgabaltiesa nav sniegusi pieteicējai atbildes uz apelācijas sūdzībā izteiktajiem argumentiem, kas attiecas uz pieteicējas un tās autostāvvietas lietotāju starpā noslēgtā līguma tiesisko dabu, kā arī vidusmēra patērētāja izpratni konkrētās lietas kontekstā. Līdz ar to pieteicējai no apgabaltiesas sprieduma nav saprotams, kāpēc pieteicējas apelācijas sūdzībā izteiktais viedoklis nav pareizs. Tādā veidā apgabaltiesa pieļāvusi būtisku procesuālo pārkāpumu.

[4.2] No apgabaltiesas sprieduma motivācijas secināms, ka tiesa, definējot vidusmēra patērētāju, tātad personu, no kuras uztveres un rīcības viedokļa būtu taisnīgi un pamatoti vērtēt pieteicējas komercpraksi, būtībā atzinusi, ka vidusmēra patērētājs ir persona, kura neveic un nav plānojusi veikt samaksu par pieteicējas pakalpojumu izmantošanu.

Šāda pieeja nav vērtējama kā tiesiska, jo nonākt pretrunā ar Civillikuma nosacījumiem, ka darījumi pildāmi godprātīgi un labā ticībā. Savukārt pret personu, kas rīkojusies atbilstoši Civillikuma nosacījumiem, aizturējuma tiesības netiek izmantotas. Tas nozīmē, ka šīs personas rīcības brīvību neietekmē pieteicējas autostāvvietas lietošanas kārtības nosacījumi par pieteicējas tiesībām uzlikt riteņu bloķētājus.

[4.3] Apgabaltiesas spriedumā nav vērtēts, ka pieteicējas un tās autostāvvietas lietotāju starpā pastāvošās attiecības ir vērtējamas kā īres tiesiskās attiecības. Tas nozīmē, ka tiesības pieteicējai izmantot aizturējuma tiesības (uzlikt transportlīdzekļa riteņu bloķētājus) izriet no Civillikuma 1734. un 1736.panta. Tātad tiesības izmantot transportlīdzekļa riteņu bloķētājus izriet no likuma, tāpēc šo tiesību izmantošana vērtējama kā tiesisks no Civillikuma izrietošs pieteicējas komercpraksi veidojošs elements. Apgabaltiesai, neanalizējot Civillikuma normu par īres tiesiskajām attiecībām piemērošanu, objektīvi nav iespējams nodrošināt korektu Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 12.panta piemērošanu.

[5] Centrs iesniedza paskaidrojumus par kasācijas sūdzību, kuros norādīja, ka kasācijas sūdzību neatzīst un pārsūdzētais apgabaltiesas spriedums uzskatāms par tiesisku.

Motīvu daļa

[6] Apgabaltiesa spriedumā par pareizu atzinusi centra secinājumu, ka pieteicēja atbilstoši Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 12.panta pirmajai un otrajai daļai ir pielietojusi agresīvu komercpraksi, kas izpaudusies kā nesamērīgas ietekmes izmantošana. Apgabaltiesa piekritusi centram, ka pieteicējas nesamērīgā ietekme izpaudusies tādējādi, ka gadījumos, kad patērētājs nav veicis samaksu par autostāvvietas izmantošanu, pieteicēja ir atrunājusi sev tiesības aizturēt patērētāja mantu – transportlīdzekli, uzlikt riteņu bloķētājus, kas ietekmē patērētāja iespēju lietot savu mantu un rada situāciju, ka patērētājs ir spiests izmantot autostāvvietas pakalpojumus ilgāk, nekā vēlas.

[7] Pieteicēja tiesvedības gaitā, tostarp arī kasācijas sūdzībā, savu pozīciju par centra lēmuma (un attiecīgi arī apgabaltiesas sprieduma) prettiesiskumu ir pamatojusi ar diviem galvenajiem argumentiem.

Pirmkārt, pieteicēja norādījusi, ka tās un autostāvvietas pakalpojumu izmantotāju starpā pastāvošās tiesiskās attiecības vērtējamas kā īres tiesiskās attiecības, līdz ar to pieteicējai atbilstoši Civillikuma 1734. un 1736.pantam ir tiesības izmantot aizturējuma tiesības, lai nodrošinātu savu no īres līguma izrietošo prasījumu. Pieteicēja uzskata, ka tās rīcība, izmantojot aizturējuma tiesības, ir vērtējama kā tiesisks no Civillikuma izrietošs pieteicējas komercpraksi veidojošs elements.

Otrkārt, pieteicēja paudusi viedokli, ka centrs un tiesa konkrēto pieteicējas komercpraksi atzinusi par agresīvu, vērtējot pieteicējas rīcību no tāda patērētāja viedokļa, kurš ir potenciāla un esoša noslēgtā pakalpojuma līguma apzināts pārkāpējs. Pieteicējas ieskatā, tas ir pretrunā ar Civillikumā noteikto, ka personām noslēgtie līgumi jāpilda godprātīgi un labā ticībā. Pieteicēja uzsvērusi, ka nelabticīgu pieteicējas pakalpojumu izmantotāju gadījumā aizturējuma tiesību izmantošana ir attaisnojama.

Pieteicēja kasācijas sūdzībā iebildusi, ka apgabaltiesa šiem pieteicējas argumentiem nav sniegusi vērtējumu. Pieteicējas ieskatā, šo argumentu neapsvēršana ir novedusi pie nepareiza rezultāta, turklāt pieteicējai no apgabaltiesas sprieduma motīviem neesot saprotams, kāpēc minētie pieteicējas argumenti nav ņemti vērā.

[8] No apgabaltiesas sprieduma redzams, ka apgabaltiesa ir pievienojusies rajona tiesas sprieduma motivācijai, atzīstot to par pareizu un pietiekamu. Tātad tostarp apgabaltiesa par pamatotiem atzinusi rajona tiesas secinājumus, ka konkrētajā gadījumā nav būtiski, vai pieteicējas un tās klientu starpā pastāvošās attiecības vērtējamas kā īres vai nomas tiesiskās attiecības, jo izšķiroša nozīme piešķirama tam, ka šīs attiecības ir vērtējamas kā patērētāja un pakalpojuma sniedzēja attiecības. Tāpat, pievienojoties rajona tiesas sprieduma motivācijai, apgabaltiesa par pamatotu ir atzinusi rajona tiesas vērtējumu par vidusmēra patērētāju konkrētās lietas kontekstā. Savukārt attiecībā uz pieteicējas apelācijas sūdzībā norādītajiem argumentiem apgabaltiesa ir norādījusi, ka tie ir nepamatoti un ka attiecīgos iebildumus jau ir vērtējusi pirmās instances tiesa.

No minētā izriet, ka, pretēji pieteicējas kasācijas sūdzībā norādītajiem iebildumiem, nav pamata uzskatīt, ka apgabaltiesa nebūtu izvērtējusi pieteicējas norādītos argumentus. Tas, ka apgabaltiesa spriedumā nav norādījusi izvērstu pamatojumu, kāpēc tā pieteicējas apelācijas sūdzībā norādītos argumentus uzskata par nepamatotiem, nav pamats secinājumam, ka apgabaltiesa ir pieļāvusi procesuālo pārkāpumu, kas varētu būt pamatā apgabaltiesas sprieduma atcelšanai.

No tiesībām uz taisnīgu tiesu izriet pienākums tiesai spriedumā procesa dalībniekiem objektīvi saprotamā veidā atspoguļot tos apsvērumus, kas ir sprieduma pamatā, lai procesa dalībnieki varētu saprast, kā tiesa nonākusi tieši pie tāda un ne citāda lietas izspriešanas rezultāta. Vienlaikus, kā vairākkārt atzīts gan Augstākās tiesas, gan Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksē, tiesas pienākums argumentēt spriedumu nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu. Tiesnešiem ir jāuzklausa visi argumenti, bet pienākums spriedumā atbildēt (izanalizēt un novērtēt) attiecināms tikai uz tiem argumentiem, kurus tiesa uzskata par lietas izšķiršanai nozīmīgiem no tiesību viedokļa (*sal. Augstākās tiesas 2005.gada 22.novembra sprieduma lietā Nr. SKA-378/2005 (A42025304) 12.punkts*).

Konkrētajā gadījumā no apgabaltiesas spriedumā norādītā kopumā ir secināms, ka, apgabaltiesas ieskatā, pieteicējas apelācijas sūdzībā norādītie argumenti nav vērtējami kā lietas izšķiršanai būtiski. Tāpēc apgabaltiesa nav sniegusi izvērstāku šo argumentu vērtējumu un ir pievienojusies pirmās instances spriedumā izdarītajiem secinājumiem. Augstākā tiesa pieļauj, ka apgabaltiesa savu nostāju par pieteicējas apelācijas sūdzībā izteikto argumentu nebūtiskumu būtu varējusi paust konkrētāk, tomēr tas nemaina to, ka, Augstākās tiesas ieskatā, lietas izšķiršanai būtiskos apstākļus apgabaltiesa ir novērtējusi pareizi un kopumā nonākusi pie pareiza rezultāta.

[9] Atbilstoši Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 2.pantam šā likuma mērķis ir nodrošināt patērētāju tiesību un ekonomisko interešu aizsardzību, aizliedzot komercprakses īstenotājiem izmantot negodīgu komercpraksi attiecībā pret patērētājiem. Šā likuma 4.pants noteic, ka negodīga komercprakse ir aizliegta, un par negodīgu komercpraksi citstarp uzskata arī agresīvu komercpraksi (panta pirmā daļa un otrās daļas 3.punkts).

To, kāda komercprakse vērtējama kā agresīva, attiecīgi regulē likuma 12.pants. Saskaņā ar šā panta pirmo daļu komercpraksi uzskata par agresīvu, ja, ņemot vērā visas tās īpatnības un visus apstākļus – neatlaidīgas darbības, piespiešanu, tostarp fiziska spēka vai nesamērīgas ietekmes izmantošanu, tā būtiski ietekmē vai var būtiski ietekmēt vidusmēra patērētāja izvēles vai rīcības brīvību attiecībā uz precī vai pakalpojumu un rezultātā patērētājs pieņem vai var pieņemt tādu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu citādi nebūtu pieņēmis.

Par nesamērīgu ietekmi atbilstoši minētā panta otrajai daļai uzskata varas pozīcijas izmantošanu pret patērētāju un patērētāja pakļaušanu spiedienam pat tādos gadījumos, kad fizisks spēks netiek lietots un netiek draudēts ar tā lietošanu, tomēr būtiski tiek ierobežota patērētāja iespēja pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu. Lai noteiktu, vai komercpraksē izmantotas neatlaidīgas darbības, piespiešana vai nesamērīga ietekme atbilstoši Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 12.panta trešās daļas 4.punktam citstarp ir jāņem vērā jebkurus apgrūtinājošus vai nesamērīgus nelikumiskus šķēršļus, ko komercprakses īstenotājs liek patērētājam gadījumos, kad patērētājs vēlas izmantot līgumiskās tiesības, tostarp izbeigt līgumu vai izvēlēties citu precī, pakalpojumu vai arī citu pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju.

Izvērtējot minētās tiesību normas kopsakarā, Augstākā tiesa secina, ka par agresīvu komercpraksi būdībā uzskatāmas tādas komersanta darbības, kuras, izmantojot piespiedi mehānismus, vērstas uz to, lai patērētājs izdarītu komersanta interesēm atbilstošas izvēles. Turklāt minētais vienlaikus attiecas gan uz komersanta rīcību, radot apstākļus, kuros patērētājs izvēlas kādu konkrētu precī vai pakalpojumu, gan uz komersanta rīcību, kas rada šķēršļus jau pastāvošo līgumattiecību izbeigšanai.

Ievērojot minēto, Augstākā tiesa secina, ka apgabaltiesa ir pareizi piemērojusi tiesību normas par agresīvu komercpraksi, proti, apgabaltiesa savu vērtējumu par centra lēmuma tiesiskumu ir balstījusi uz pareizu agresīvas komercprakses izpratni. Tādējādi apgabaltiesa pamatoti atzinusi, ka pieteicējas rīcība, uzstādot transportlīdzekļu riteņu bloķētājus, objektīvi atbilst agresīvas komercprakses pazīmēm, jo pieteicēja, izmantojot nesamērīgu ietekmi, ierobežo patērētāju iespējas atstāt pieteicējas autostāvvietu un pārtraukt pieteicējas pakalpojuma izmantošanu.

[10] Pretēji pieteicējas iebildumiem, lietā nav izšķiroša nozīme tam, vai tiesiskās attiecības, kas pastāv pieteicējas kā pakalpojumu sniedzējas un autostāvvietas lietotāju starpā, ir uzskatāmas par īres tiesiskajām attiecībām.

Lai arī vispārīgi pieteicējas un autostāvvietas lietotāju starpā pastāv civiltiesiska rakstura attiecības, pieteicējai kā pakalpojumu sniedzējai ir pienākums ievērot speciālo – patērētāju tiesību aizsardzības regulējumu, kura mērķis ir mazināt līguma dalībnieku faktisko nevienlīdzību. Proti, atšķirībā no klasiski civiltiesiskām attiecībām, tiesiskajās attiecībās, kurās viena puse ir patērētājs, likumdevējs ir paredzējis lielāku patērētāja kā vājākās puses aizsardzību. Tāpēc tas, ka vispārīgi civiltiesiskajās attiecībās puses nav ierobežotas vienoties arī par tādiem līguma nosacījumiem, kas būtu izteikti neizdevīgi vienai vai otrai līgumslēdzējai, nenozīmē, ka pakalpojumu sniedzējs, atsaucoties uz pušu autonomijas principu civiltiesībās, varētu izvīzīt patērētājam netaisnīgus līguma noteikumus. Līdz ar to pat tad, ja pieteicējas izvīzīto nosacījumu (tiesību uzstādīt transportlīdzekļa riteņu bloķētāju) tiesisko pamatu varētu būt iespējams rast Civillikuma normās, kas regulē īres un nomas tiesiskās attiecības, aizturējuma tiesību izmantošana pieteicējas un patērētāju starpā pastāvošajās tiesiskajās attiecībās jebkurā gadījumā nav pieļaujama atbilstoši patērētāju tiesību aizsardzības regulējumam.

Ievērojot minēto, apgabaltiesa pamatoti nav vērtējusi pieteicējas un tās autostāvvietas lietotāju starpā pastāvošo tiesisko attiecību raksturu no Civillikuma normu, kas regulē īres tiesiskās attiecības, skatupunkta.

[11] Tāpat nav pamatoti pieteicējas iebildumi, ka apgabaltiesa pieteicējas komercpraksi novērtējusi, prezumējot, ka vidusmēra patērētājs (tādā persona, no kuras uzveres un rīcības modeļa ir pamatoti vērtēt pieteicējas komercpraksi) ir persona, kas apzināti plāno nepildīt līguma saistības ar pieteicēju.

No apgabaltiesas sprieduma daļā, kurā tā pievienojusies rajona tiesas sprieduma motivācijai, secināms, ka tiesa, vērtējot vidusmēra patērētāju, pievienojusies centra viedoklim, ka vidusmēra patērētāju konkrētās lietas ietvaros raksturo tāds patērētāju kopums, kas pārvietošanas nolūkos izmanto transportlīdzekļus un to novietošanai Rīgā izmanto autostāvvietu pakalpojumus. Lai arī vispārīgi var piekrist pieteicējai, ka strīdus noteikumi skar tikai tās personas, kas pieļāvušas pieteicējas autostāvvietas lietošanas kārtības noteikumu pārkāpumu, jānorāda, ka pieteicējas autostāvvietas lietošanas kārtības

noteikumu pārkāpumu ir iespējams pieļaut dažādu, tostarp no patērētāja gribas neatkarīgu iemeslu dēļ. Proti, tas vien, ka pieteicējas autostāvvietas lietošanas kārtības noteikumu pārkāpums ir pieļauts, pats par sevi nenozīmē, ka persona ir rīkojusies tīši negodprātīgi. Tāpēc, pretēji pieteicējas iebildumiem, nav pamata uzskatīt, ka konkrētas lietas ietvaros pieteicējas komercprakse vērtēta no tīši negodprātīga patērētāja viedokļa.

[12] Apkopojot minēto, apgabaltiesas 2016.gada 18.februāra spriedums atstājams negrozīts, savukārt pieteicējas kasācijas sūdzība ir noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 348.panta pirmās daļas 1.punktu un 351.pantu, Augstākā tiesa
nosprida

atstāt negrozītu Administratīvās apgabaltiesas 2016.gada 18.februāra spriedumu, bet SIA „Europark Latvia” kasācijas sūdzību noraidīt.
Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnese I. Višķere

Tiesnese V. Krūmiņa

Tiesnese L. Slica